

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2023 r.

Pozycja 124

POSTANOWIENIE

z dnia 9 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 275/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej G.S. sprawie zgodności:

art. 65 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.) z art. 2, art. 10 i z art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 8 sierpnia 2015 r. (data nadania) G.S. (dalej: skarżący) kwestionuje zgodność art. 65 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U.88.553, ze zm.: dalej: kk) z art. 2, art. 10 i art. 42 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na podstawie następującego stanu faktycznego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. – XVIII Wydział Karny z 13 kwietnia 2012 r. (sprawa [...]) skarżący został skazany za przypisane mu przestępstwa na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny w W. – II Wydział Karny (dalej: Sąd Apelacyjny w W.) wyrokiem z 25 lipca 2013 r. (sprawa [...]) zmienił częściowo zaskarżone rozstrzygnięcie, nie zmniejszając jednak wysokości wymierzonej skarżącemu kary. Podstawą ustalenia wysokości kary był m.in. zaskarżony art. 65 kk, zgodnie z którym przepisy dotyczące wymiaru kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidziane wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2, stosuje się także do sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo, działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa, oraz wobec sprawcy przestępstwa o charakterze terrorystycznym. W dniu 29 listopada 2013 r. skarżący złożył kasację od wyroku sądu II instancji, która jednak została oddalona przez Sąd Najwyższy w dniu 13 listopada 2014 r.

Z wydaniem wskazanych rozstrzygnięć skarżący łączy naruszenie zasad wynikających z art. 2 Konstytucji. W uzasadnieniu wysuniętego zarzutu wskazuje na nieprecyzyjność zaskarżonego przepisu prowadzącą w jego przekonaniu do tego, że o jego zastosowaniu decyduje swobodne uznanie sędziowskie, co jest sprzeczne z art. 10 oraz art. 42 ust. 1 Konstytucji.

Jego zdaniem z tych przepisów wynika, że to ustawodawca, nie sędzia, przesądza czy dany czyn podlega ukaraniu na zasadach ogólnych, czy przy zastosowaniu regulacji prowadzących do zaostrzenia wymierzanej skazanemu kary.

Zarządzeniem z 13 października 2015 r. Trybunał Konstytucyjny wezwał skarżącego do uzupełnienia braków wniesionej skargi konstytucyjnej przez m.in. określenie sposobu naruszenia przez zakwestionowany art. 65 kk konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego wyrażonych w art. 42 ust. 1 Konstytucji; wskazanie daty doręczenia skarżącemu wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z 25 lipca 2013 r. (sprawa [...]), jak też wskazanie daty złożenia przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia skargi konstytucyjnej.

W piśmie nadesłanym w odpowiedzi na powyższe zarządzenie skarżący wskazał, że naruszenie art. 42 ust. 1 Konstytucji jest konsekwencją nieprecyzyjności sformułowań zawartych w zaskarżonym przepisie, przez to bowiem niemożliwe jest stwierdzenie, jaką karę można orzec wobec sprawcy w danym stanie faktycznym. Wymóg jednoznacznego sformułowania przepisów ustawy karnej dotyczy – zdaniem skarżącego – nie tylko opisu zabronionego zachowania, ale także przesłanek wymierzenia kary za to zachowanie.

Skarżący wskazał ponadto, że wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 25 lipca 2013 r. został mu doręczony 30 października 2013 r., zaś z wnioskiem o wszczęcie postępowania zmierzającego do ustanowienia pełnomocnika w celu wniesienia skargi konstytucyjnej skarżący wystąpił 2 marca 2015 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r..

Skarga konstytucyjna jest środkiem ochrony indywidualnych praw i wolności o charakterze podmiotowym. Jej rozpoznanie zostało uzależnione od spełnienia licznych warunków wynikających bezpośrednio z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w ustawie o TK z 1997 r. W świetle art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. skarga konstytucyjna może być złożona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Termin do wniesienia skargi ma charakter materialnoprawny i jest terminem zawitym. Wyznacza on granice czasowe, w jakich skarżący może skorzystać z prawa ochrony przysługujących mu wolności i praw przez zakwestionowanie w skardze konstytucyjnej generalnego aktu normatywnego.

Dla ustalenia początku biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej podstawowe znaczenie ma zatem obowiązek uzyskania przez skarżącego „prawomocnego orzeczenia” w ramach przysługującej mu drogi prawnej. Z analizy orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego jednoznacznie wynika, że do wyczerpania drogi prawnej – w rozumieniu art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. – dochodzi w chwili uzyskania przez skarżącego prawomocnego orzeczenia w wyniku wniesienia przysługujących mu zwyczajnych środków odwoławczych. Skorzystanie z innych środków zaskarżenia, tzw. nadzwyczajnych (np. kasacji w sprawach karnych, skargi kasacyjnej w sprawach cywilnych, skargi o wznowienie postępowania, skargi

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia), wykracza poza ramy „drogi prawnej”, o której mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. (zob. postanowienia TK z: 25 lipca 2006 r., Ts 143/06, OTK ZU nr 1/B/2007, poz. 55; 15 lutego 2007 r. i 16 maja 2007 r., Ts 144/06, OTK ZU nr 3/B/2007, poz. 129 i 130; 13 lutego 2007 r., Ts 162/06, OTK ZU nr 1/B/2008, poz. 15; 4 października 2007 r., Ts 47/07, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 67; 27 listopada 2007 r., Ts 107/07, OTK ZU nr 1/B/2008, poz. 3 i Ts 284/06, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 60).

W myśl art. 48 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o TK z 1997 r. w razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej skarżący może wystąpić do sądu rejonowego właściwego ze względu na swoje miejsce zamieszkania (siedzibę) z wnioskiem o ustanowienie dla niego adwokata lub radcy prawnego z urzędu, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Zgodnie z art. 48 ust. 2 zdanie drugie ustawy o TK z 1997 r. do czasu rozstrzygnięcia wniosku przez sąd nie biegnie termin określony w art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. Zatem należy stwierdzić, że bieg terminu do wniesienia skargi ulega zawieszeniu z dniem złożenia wniosku do sądu właściwego rzeczowo i miejscowo (zob. postanowienie TK z 21 marca 2013 r., SK 32/12, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 37). Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału zawieszenie terminu do złożenia skargi konstytucyjnej trwa do dnia, w którym adwokat lub radca prawny dowiedział się o ustanowieniu go pełnomocnikiem w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej (zob. m.in. postanowienie TK z 9 października 2006 r., Ts 91/06, OTK ZU nr 5/B/2006, poz. 247 oraz wyżej przywołane postanowienie TK z dnia 21 marca 2013 r., SK 32/12).

W przedmiotowej sprawie rozstrzygnięciem przesądzającym o wyczerpaniu drogi prawnej jest wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 25 lipca 2013 r. Od momentu jego doręczenia, tj. od 30 października 2013 r., biegł zatem termin do złożenia skargi konstytucyjnej. Wniesienie skargi konstytucyjnej 8 sierpnia 2015 r., a więc po upływie 21 miesięcy od doręczenia wyroku sądu II instancji, nastąpiło zatem z rażącym przekroczeniem trzymiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. Dla biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej nie miała znaczenia okoliczność wniesienia kasacji od wyroku sądu II instancji, dlatego, że – jak już Trybunał wspomniał powyżej – kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia niemieszczącym się w ramach „drogi prawnej”, o której mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. Także wystąpienie przez skarżącego z wnioskiem o wszczęcie postępowania zmierzającego do ustanowienia pełnomocnika w celu wniesienia skargi konstytucyjnej jest irrelevantne dla ustalenia, czy niniejsza skarga została wniesiona w ustawowym terminie. Z tym wnioskiem skarżący wystąpił bowiem dopiero 2 marca 2015 r., a więc już po upływie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Stąd nie znalazł w niniejszej sprawie zastosowania art. 48 ust. 2 ustawy o TK z 1997 r.

W związku z powyższym, na podstawie art. 49 w zw. z art. 36 ust. 3 i w zw. z art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.